

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกแห่งการแข่งขันทางธุรกิจที่องค์กรส่วนใหญ่ได้มีการตื่นตัวต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้องค์กรต้องเผชิญหน้ากับแรงกดดันแห่งการแข่งขัน ดังนั้นในปัจจุบันหลาย ๆ องค์กรจึงได้นำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร แนวคิดด้านการจัดการสินค้าคงคลังก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่หลายองค์กรให้ความสำคัญและถูกกล่าวถึงเป็นประเด็นแรก ๆ เนื่องจากสินค้าคงคลังเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงและจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนที่ค่อนข้างสูงในการถือครองสินค้าคงคลังดังกล่าว ซึ่งการมีต้นทุนสินค้าคงคลังที่สูงจะส่งผลให้มีต้นทุนการดำเนินงานสูง ทำให้ไม่สามารถต่อสู้กับคู่แข่งได้

การซ่อมแซมเปลี่ยนอะไหล่เมื่อเครื่องจักรเสียได้ถูกนับว่าเป็นงานที่จำเป็นสำหรับกิจการที่ต้องใช้เครื่องจักรเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ความพร้อมด้านอะไหล่และความมีประสิทธิภาพในการซ่อมบำรุงจึงเป็นการเพิ่มผลผลิต โดยตรงให้กับกิจการและสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ด้วยเหตุนี้จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาระบบจัดการพัสดุคงคลังที่ใช้ในการซ่อมบำรุง เพื่อนำเสนอนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการจัดการพัสดุคงคลัง ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มระดับการให้บริการลูกค้า โดยการศึกษาครั้งนี้จะเป็นกรณีศึกษาของบริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องปรับอากาศ ที่จะศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับระบบการควบคุมพัสดุคงคลังของอะไหล่สำหรับเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ (เป็นรุ่นที่ไม่ได้มีการผลิตในประเทศไทย) เพื่อใช้ในการซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ โดยจะศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงการประสานงานภายในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานระบบการจัดการพัสดุคงคลัง มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การควบคุมปริมาณพัสดุคงคลังอะไหล่ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบริษัทกรณีศึกษานี้ เพราะนอกจากเป็นองค์กรที่ดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายเครื่องปรับอากาศแล้วยังดำเนินธุรกิจรับจ้างงานซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศให้แก่ลูกค้า ดังนั้นการลดความสูญเสียอันเกิดมาจากการขาดอะไหล่ที่ต้องใช้ในการซ่อมบำรุงถือว่ามีความจำเป็นมาก เนื่องจากการที่ไม่สามารถเบิกจ่ายอะไหล่ให้แก่ผู้ใช้งานจะส่งผลกระทบต่อการทำงาน ทำให้ไม่สามารถส่งมอบงานแก่ลูกค้าในระยะเวลาที่กำหนดได้ ทำให้ต้องเสียค่าปรับและยังทำให้แผนการปฏิบัติงานของทีมช่างต้องเปลี่ยนไปนอกจากนี้ยังเกิดค่าเสีย

โอกาสต่าง ๆ ตามมาอีกด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามหากมีการเก็บอะไหล่มากเกินไปจนเกินความจำเป็นในการใช้งาน ก็เกิดปัญหาภาวะพัสดุล้นคลัง (Over Stock) การเกิดความสูญเสียโอกาสในด้านเงินทุนที่ต้องจมไปในการเก็บพัสดุที่เกินความต้องการ รวมถึงการเกิดความสูญเสียเนื่องจากอะไหล่หมดความต้องการใช้หรือเกิดการเสื่อมสภาพก่อนการที่จะเบิกไปใช้งาน (Dead Stock) ซึ่งบางครั้งกิจกรรมเหล่านี้อาจถูกมองข้ามไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมทางด้านการควบคุม และวางแผนอะไหล่อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นหากหน่วยงานพัสดุล้นคลังอะไหล่ของบริษัทมีความสามารถในการดำเนินงานที่ดี มีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถตอบสนองความต้องการความต้องการอะไหล่ของผู้ใช้งานเพื่อนำไปใช้ในงานซ่อมบำรุงได้ทันตามแผนงานที่กำหนด และสามารถลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถเพิ่มระดับการบริการที่สูงขึ้นให้แก่ลูกค้าได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีการ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการจัดการพัสดุล้นคลังอะไหล่สำหรับเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ของบริษัทกรณีศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงการนำเทคนิคการควบคุมพัสดุล้นคลังมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายที่เหมาะสมสำหรับพัสดุล้นคลังอะไหล่เครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ของบริษัทกรณีศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

1. เป็นการเก็บข้อมูลของอะไหล่ที่ใช้กับเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ ที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเท่านั้น
2. ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นข้อมูลของอะไหล่ที่ถูกส่งมาเพื่อใช้ในงานซ่อมบำรุงของทีมงานช่างภายในบริษัทฯ เท่านั้น ไม่เกี่ยวกับการสั่งซื้ออะไหล่เข้ามาเพื่อจำหน่าย
3. เป็นการศึกษาโดยใช้ข้อมูลเฉพาะของสาขาในภาคตะวันออกของบริษัทกรณีศึกษาเท่านั้น

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. ข้อมูลที่นำมาใช้จะมีการเก็บย้อนหลังเฉพาะในปี 2548 เท่านั้นเนื่องจากปีก่อนหน้านี้ข้อมูลไม่ได้มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ทำให้เปรียบเทียบผลได้เพียงปีเดียวเท่านั้น
2. ข้อมูลที่นำมาใช้ในงานวิจัยเป็นข้อมูลการเบิกอะไหล่ที่ใช้ในงานซ่อมบำรุงของ

ทีมงานช่างภายในบริษัทฯ เท่านั้น

3. ในการวิจัยครั้งนี้บริษัทที่ทำการศึกษาวิจัยไม่ประสงค์จะเปิดเผยชื่อ ดังนั้นจึงเรียก
แทนว่ากรณีศึกษาบริษัทผลิตและจำหน่ายเครื่องปรับอากาศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบถึงวิธีการ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการจัดการพัสดุคงคลังอะไหล่
สำหรับเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ของบริษัทกรณีศึกษา
2. สามารถนำเทคนิคการควบคุมพัสดุคงคลังมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายที่
เหมาะสมสำหรับพัสดุคงคลังอะไหล่เครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ของบริษัทกรณีศึกษา

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

1. การบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) คือ การบำรุงรักษาที่เป็นระบบ
ตลอดจนการเฝ้าดูสภาพของเครื่องจักรและมีการตรวจสอบตามกำหนดเวลา
2. การซ่อมบำรุงหลังเกิดเหตุขัดข้อง (Breakdown Maintenance) เป็นการซ่อม ซึ่งกระทำ
เมื่อเครื่องจักรหรืออุปกรณ์เกิดชำรุดเสียหาย